

[Tholstrup.]

fordi det jo gælder om, at landbruget får de bedst mulige priser hjem.

Tanken om fordelene ved en sådan koncentration hviler på en fuldstændig fejlurdering af stordriftens fordele. Ved stordriften forflygtiges ansvaret ved, at man fraviger den eneste sunde regel for økonomiens ledelse, at ansvar og risiko følges. Sådanne stortruister vil altid hovedsagelig blive ledet af lønnede funktionærer med et svagt og vaklende tilsyn af de virkelig interesserede. Som jeg så tit har sagt, må man have hovedet eller tegnebogen i klemme for altid at være på vagt overfor at begå dumheder i økonomiske dispositioner.

Det ærede medlem hr. Hans Pinstrup sagde, at industrien også har sine egne salgsorganisationer. Det er ikke engang delvis rigtigt. Det sker, at visse industrier ser en fordel ved at lave deres egen salgsorganisation, men de sælger både udenfor og indenfor og ved siden af. Man binder sig ikke til nogen bestemt organisation, man søger at opnå den højst mulige pris på markedet.

Jeg hørte en dag en udtalelse af en andelsmand om, at nu ville organisationerne også indrette deres produktion, som industrien gjorde det, nemlig efter markedets behov, altså regulere leverancerne o. s. v. Ja, ja, men hvordan vil man regulere Vorherres gavmildhed af regn og solskin, som i højeste grad har indflydelse på afgrødernes størrelse? Så måtte man være i stand til at regulere på et langt større område end det, danske andelshavere har adgang til. En trust har ikke livsbetingelser, hvis den ikke er i stand til at regulere produktionen på langt større områder. De andelsfolk, som tror, at de er så mægtige og indflydelsesrige, må derfor se at komme ned på jorden igen. Landbrugsproduktionen kan ikke planlægges og reguleres som anden industriproduktion. Kærner skal malkes hver dag uanset smørprisen. Gang på gang har man set, at oplagring med det mål for øje at holde priserne oppe har virket stik modsat, idet bevidstheden om lagrenes tilstedeværelse har virket trykkende på priserne. Den bedste landbrugspolitik er så vidt muligt altid at få udsolgt, bortset fra visse sæsonmæssige reguleringer som f. eks. det, der har gjort dansk landbrug berømt, at man bruger efterårskælvere i stedet for forårskælvere, som er det naturlige og almindelige.

Dette kunne sikkert yderligere udbygges ved hjælp af kølehuse og oplagring af sommersmørret til salg i vintertiden, når til-

førslerne er mindre, således at man udjævner de små ujævnheder i priskurverne; men de større ujævnheder i priskurverne kan kun reguleres på langt sigt, og hertil egner intet andet middel sig end det frie marked.

Det danske andelsvæsen har gavnet landbruget umådeligt, men har tidligere enkelte gange ført til overmod, og det er sørgeligt at skulle sige det, men faktisk har begrebet misundelse fået lov til at spille en større rolle, end det burde. Derfor blev mange fremskridt forhalet, forhindret og ødelagt, og meget pionerarbejde udført af enkeltpersoner er blevet gjort forgæves, fordi ukyndige kom bagefter og trådte med brede fødder, hvor før den enkelte pioner havde banet sig vej med smidighed og forsigtighed. Andelsfolkenes fejl er mangel på frisind og pålægning af tvang overfor medlemmerne efter princippet: flertallet har altid ret, og i vor tid med moderne oplysningstjeneste, som desværre er blevet til moderne agitationstjeneste, er det let for magtsyge ledere at skabe sig et flertal, som har været mere til skade for landbruget end til gavn. Det, der var kendetegnet for andelsfolkenes stortid, var den frie konkurrence mellem andelsselskaber og private, hvorunder der var en uholdt kappestrid mellem private købmænd og salgssammenslutninger om, hvem der kunne skaffe den højeste pris hjem til producenterne og således få varerne at handle med.

Det ofte anvendte ord „underbud“, som er benyttet af Aarhuskontoret, af andelsfolk og af det ærede medlem hr. Hans Pinstrup, er en betegnelse for noget, som ikke forekommer i praksis. Underbud ville betyde, at køberen ingenting fik at handle med, og så ville det høre op af sig selv. Hvis en køber skal sælge varen til underpris udadtil, så vil han ikke kunne opnå nogen fortjeneste eller kunne købe og sælge varen, så det er et ord, som ikke har nogen som helst baggrund.

Som det var med kappestriden om afsætningen af landbrugsprodukter, var det også med leverancerne til landbruget. Man kappedes om at levere landbruget råstoffer som kunstgødning og foderstoffer. Tager man denne kappestrid væk og forflygtiger ansvaret og overlader det hele til store, kostbare kontorer, får man ikke alene udgifter til disse kontorens opretholdelse, men man går glip af resultatet af det personlige initiativ. De afsætningsvanskeligheder, det ærede medlem hr. Hans Pinstrup talte om — han talte om køberens marked